

РОЗВИТОК НАВИЧОК SOFT SKILLS У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ (БАЯН, АКОРДЕОН)

DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS IN FUTURE TEACHERS BY PLAYING A MUSICAL INSTRUMENT (BAYAN, ACORDION)

У статті аналізується розвиток soft skills у майбутніх учителів засобами гри на музичному інструменті (баян, акордеон). Обґрунтовано важливість гри на музичному інструменті (баян, акордеон) у перспективі когнітивного розвитку та емоційного вираження для соціальної взаємодії та особистісного зростання. Переглянуто дослідження нейровізуалізації, щоб показати, що музиканти демонструють структурні та функціональні відмінності в мозку, включаючи збільшення гучності в областях, відповідальних за слухову обробку, рухові та виконавчі функції. Постійна практика, концентрація та повторення, необхідні для вивчення інструменту, можуть сформувати нейронні шляхи мозку, що призведе до покращення обробки інформації, уваги та здатності вирішувати проблеми. У сфері освіти вчителі музики надихають і виховують учнів, допомагаючи їм розвинути пристрасть до музики на все життя. У індустрії звукозапису сесійні музиканти співпрацюють із артистами та продюсерами, щоб створити захоплюючі треки. Крім того, музичні терапевти використовують музичні інструменти для полегшення зцілення та емоційного вираження в медичних закладах. Ці приклади показують, як навички гри на музичних інструментах можна застосовувати в різних професійних контекстах, демонструючи їх універсальність і актуальність.

Розвиток soft skills у майбутніх учителів засобами гри на музичному інструменті (баян, акордеон) сприяє досягненню учнем успіху: зміцненню оперативної пам'яті; підвищена концентрація уваги; багатозадачність; постійна увага; підвищує математичні здібності; покращує мовні навички; сприяє дисципліні та плануванню часу. Вивчення музики охоплює більше, ніж просто набуття музичних навичок; структуровані практичні процедури, пріоритетизація завдань, ефективне використання часу, довгострокове планування, стійкість до викликів. Крім того, розвиток м'яких навичок у майбутніх учителів за допомогою гри на музичному інструменті (баян, акордеон): заохочує командну роботу та соціальні навички; підвищує самооцінку і впевненість; розвиває наполегливість і стійкість; підвищує креативність. Студенти виходять за рамки традиційних музичних занять, щоб виховати глибоку любов до навчання серед них: пристрасні та кваліфіковані інструктори, індивідуальний підхід до навчання, інтерактивні та захоплюючі заняття, зміцнення впевненості завдяки виконанню.

Для студентів спеціальності 014.13 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради в рамках дослідження нами запропоновано використання моделі Дрейфуса для підвищення рівня їх soft skills. Впровадивши в освітній процес моделі Дрейфуса, студенти оцінили це в десять балів. Зокрема, вони повідомили, що вони точно знали, де вони були в будь-який момент

свого навчального шляху, і змогли точно самооцінити себе порівняно з базовими показниками з чіткими очікуваннями щодо конкретних навичок та/або вимог до своєї ролі в цілому.

Ключові слова: soft skills, майбутні вчителі, гра на музичному інструменті (баян, акордеон).

The article analyzes the development of soft skills in future teachers by means of playing a musical instrument (bayan, accordion). The importance of playing a musical instrument (bayan, accordion) in the perspective of cognitive development and emotional expression to social interaction and personal growth is substantiated. Reviewed neuroimaging studies to show that musicians show structural and functional differences in the brain, including increased volume in areas responsible for auditory processing, motor and executive functions. The constant practice, concentration, and repetition required to learn an instrument can shape the brain's neural pathways, leading to improved information processing, attention, and problem-solving abilities. In education, music teachers inspire and educate students, helping them develop a lifelong passion for music. In the recording industry, session musicians work with artists and producers to create exciting tracks. In addition, music therapists use musical instruments to facilitate healing and emotional expression in healthcare settings. These examples show how musical instrument skills can be applied in a variety of professional contexts, demonstrating their versatility and relevance.

The development of soft skills in future teachers by means of playing a musical instrument (bayan, accordion) helps the student achieve success: strengthening working memory; increased concentration; multitasking; constant attention; increases mathematical abilities; improves language skills; promotes discipline and time management.

Learning music encompasses more than just acquiring musical skills; structured practical procedures, prioritization of tasks, effective use of time, long-term planning, resistance to challenges.

In addition, the development of soft skills in future teachers by means of playing a musical instrument (bayan, accordion): encourages teamwork and social skills; improves self-esteem and confidence; develops perseverance and resilience; enhances creativity.

Students go beyond traditional music classes to foster a deep love of learning among them: passionate and skilled instructors, personalized learning approach, interactive and engaging classes, confidence building through performance.

For students of the specialty 014.13 Secondary education (Musical art) of KZVO «Lutsk Pedagogical College» of the Volyn Regional Council, as part of the study, we proposed the use of the Dreyfus model to improve the level of their soft skills. Having introduced Dreyfus's models into the educational process, the students rated it ten out of ten. In particular, they

УДК 378.147.091.3-043.86:[780.647.2]
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.1.16>

Бовканюк П.О.,
викладач баяна циклової комісії народних інструментів
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

Раковець С.В.,
викладач комп'ютерного аранжування,
аккомпаніатор циклової комісії народних інструментів
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

reported that they knew exactly where they were at any point in their learning journey and were able to accurately self-assess themselves against baselines with clear expecta-

tions of specific skills and/or requirements for their role as a whole.

Key words: soft skills, future teachers, playing a musical instrument (bayan, accordion).

Постановка проблеми у загальному вигляді. Музика – це виразний вид мистецтва, який використовує емоції та розвиває співчуття. Гра на музичному інструменті (баян, акордеон) сприяє розвитку емоційного інтелекту, оскільки музиканти розвивають розуміння емоційних нюансів і тонкощів, які передаються через музику. Крім того, участь у групових ансамблях або виступ перед аудиторією покращує соціальний інтелект, сприяючи командній роботі, співпраці та ефективній комунікації. Спільний характер створення музики заохочує активне слухання, співпереживання та здатність синхронізуватися з іншими. Ці соціальні та емоційні навички, що розвиваються завдяки музичній освіті, можуть мати далекосяжні впливи на особисті стосунки, впевненість у собі та загальне благополуччя.

Гра на музичному інструменті (баян, акордеон) – це подорож, яка триває все життя, що приносить безперервну радість і особисту самореалізацію. Музика має силу надихати, розважати та дарувати щастя як виконавцю, так і глядачам. Незалежно від віку та рівня майстерності, вміння грати на інструменті дозволяє створювати прекрасні мелодії, занурюватися в магію музики на все життя, розвиток навичок soft skills.

Навички 21-го століття стосуються знань, життєвих навичок, навичок кар'єри, звичок і рис, які є надзвичайно важливими для успіху. Soft skills (м'які навички) зазвичай не пов'язані з конкретними професіями, скоріше вони стосуються наших особистостей і, як такі, є навичками, які можна передати. Незважаючи на те, що вони менш відчутні, ніж hard skills (жорсткі навички), їх все одно можна навчитися та розвивати, і роботодавці цінуватимуть будь-які ваші кваліфікації, які демонструють готовність їх вдосконалювати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання soft skills» в цілому і частково досліджували: О. Абакшина, О. Барінова, Е. Гайдученко, А. Марушев, В. Давидова, Н. Жадько, М. Чуркіна, Д. Іванов, І. Канардов, К. Крутій, І. Клюковська, А. Мирошніченко, А. Новиков, М. Чошанов, О. Чуланова, Е. Павлова, Ю. Портланд, О. Сосницька, Д. Татаурщикова, В. Шипилов.

Гра на музичному інструменті (баян, акордеон) дає безліч переваг, які виходять за межі самої музики. Від когнітивного розвитку та емоційного вираження до соціальної взаємодії та особистісного зростання, рішення вирушити в цю музичну подорож може збагатити ваше життя незліченною кількістю способів.

Сьогодні ми будемо досліджувати, як володіння музичним інструментом може допомогти покращити загальні навчальні та життєві навички студента.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розкрити основні проблеми розвитку навичок soft skills засобами гри на музичному інструменті (баян, акордеон).

Виклад основного матеріалу дослідження. Недавні дослідження (Л. Бегун-Трачук, О. Затинченко, Н. Остапчук, В. Суворов та ін.) показали, що активне навчання гри на музичному інструменті, а не пасивне слухання, може мати більш значний вплив на когнітивний розвиток, що вимагає багатьох навичок, зокрема координації рухів, обробки слуху та пам'яті, які можуть сприяти покращенню певних когнітивних функцій.

Нейровізуалізаційні дослідження (Н. Петренко, Г. Симоненко, В. Северин,) показали, що музиканти демонструють структурні та функціональні відмінності в мозку, включаючи збільшення гучності в областях, відповідальних за слухову обробку, моторику та виконавчі функції. Постійна практика, концентрація та повторення, необхідні для вивчення інструменту, можуть сформувати нейронні шляхи мозку, що призведе до покращення обробки інформації, уваги та здібностей до вирішення проблем.

Отже, виконавчі функції охоплюють набір когнітивних навичок, які дозволяють людям планувати, організовувати, зосереджуватися та адаптуватися до нових ситуацій. Дисциплінованість і наполегливість, які культивуються завдяки музичній освіті, також можуть сприяти розвитку сильних звичок до навчання та навичок розподілу часу. Музика та мова мають спільні нервові шляхи, і навчання гри на інструменті може позитивно вплинути на мову та навички читання. Музичне навчання покращує фонологічну обізнаність, що має вирішальне значення для засвоєння мови та розуміння прочитаного. Ритмічні малюнки і тональні структури в музиці співвідносяться з просодією та інтонацією розмовної мови.

Дослідження (В. Верховинець, Н. Георгян, Н. Гродзенська, Ж. Далькрос, З. Кодай, К. Орф, Б. Яворський та ін.) показали, що музиканти, як правило, мають сильніші навички обробки мови, розвитку словникового запасу та вільного читання. Навчання гри на музичному інструменті (баян, акордеон) може стати основою для покращення мовних здібностей, полегшення спілкування та навичок грамотності.

Крім того, музична освіта дає людині можливість протягом усього життя розвивати творчість,

дисципліну та самовираження. Незалежно від того, чи напряду це пов'язано з підвищенням інтелекту, навчання гри на музичному інструменті, безсумнівно, пропонує численні когнітивні, емоційні та соціальні винагороди.

85% професійного успіху залежить від soft skills – тобто гнучких навичок людини. І лише 15% – це результат прояву усталених навичок, вважають вчені з Гарвардського та Стенфордського університетів та Фонду Карнегі [6].

Soft skills – це особисті якості, які допомагають знаходити спільну мову з іншими людьми. Ще вони допомагають краще виконувати роботу та почуватися впевнено у будь-якій ситуації. Це не професійні знання, але без них важко обійтися у будь-якій справі. Водночас soft skills – це навички, які сприяють більшому спектру практичних застосувань, будучи безпосередньо пов'язаними з добрими стосунками між людьми: контроль емоцій, творче мислення, ставлення до співпраці, гарне спілкування, уважно слухати, управління часом [6]. Наприклад, журналісти, продавці та адвокати повинні вміти знаходити підхід до людей, щоб краще виконувати свою роботу. Але ця навичка потрібна і розробникам, щоб домовитися з колегами, донести свою думку клієнту чи менеджеру.

Тільки талант комунікації soft skills не обмежується. Згідно з «Вікіпедією», поняття «розвинений soft skills» – це коли людина уміє: правильно розпоряджатися своїм часом; швидко пристосовуватися; працювати в команді; навчатися та розвиватися; переконувати; розкривати свої можливості.

Термін походить від англійських слів skills – «навички», «вміння», і soft – «м'який», «гнучкий». Є варіанти перекладу – «гнучкі навички», або «м'які навички».

Досліджувати soft skills почали у 1960–1970 роки, у 1972 році на конференції CONARC Soft Skills Conference терміни використовували вже офіційно. Спочатку була думка, що гнучкі навички важливі для менеджерів чи керівників. Але згодом від такого обмеження відмовилися. Адже soft skills говорять не про знання людини, а про її характер, особистість. Тому для багатьох роботодавців ідеальним кандидатом стає той, хто добрий і в професійних і гнучких навичках [3; 5].

Так, британські дослідники Джейн Андрюс та Хелен Хігсон у 2008 році писали: щоб випускники вишів швидше знаходили роботу, студенти мають розвивати свої soft skills.

А у дослідженні LinkedIn Global Talent Trends у 2019 році виявилось: 8 із 10 опитаних талант-менеджерів звертають увагу на персональні якості претендента. На їхню думку, саме soft skills допомагають швидше адаптуватися на новому місці та працювати краще.

Зазвичай виділяють кілька підгруп гнучких навичок:

інтелектуальні (креативне мислення, і про вміння вирішувати різні завдання та використовувати різні способи мислення. В основі розвитку технологій завжди є принципово нові ідеї. Тому творче мислення буде завжди в ціні, а якщо це здатність до технічної творчості – тим більше. Але, крім креативного, не менш важливо мати й критичне. Воно допомагає «вимикати» емоції, бачити всі можливі плюси та мінуси, пропонувати різні шляхи вирішення питання. Це той ключ, який відкриває найскладніші замки);

соціальні (комунікувати – це насамперед грамотно обмінюватися інформацією. Тут не лише про вміння уважно слухати іншу людину і максимально чітко формулювати власні думки. До цієї групи можна віднести і високий емоційний інтелект. Тобто, здатність людини висловлювати та контролювати свої емоції та вловлювати та чітко інтерпретувати емоції інших людей. Також важливо погоджуватися чи не погоджуватись з іншими, аргументувати свою думку. Розуміти мотиви як свого, і чужого рішення чи висновку. А ще важливо вміти презентувати себе. До речі, саме воно очолює рейтинг важливих якостей для високооплачуваних професій з дослідження Microsoft);

вольові (люди, які легко навчаються, простіше досягають успіхів. Вони завжди готові приймати виклики, навчатися на своїх помилках та отримувати нові знання. До цієї групи належить і вміння організовувати свій час, і вміння швидко адаптуватися до змін. Здорове ставлення до складнощів укладається в таку формулу: «будь-які зміни – можливість для зростання») [1].

Більшість людей непогано розуміють свої сильні та слабкі сторони. Але, якщо є сумніви, можна пройти професійні тести.

Вміння гри на музичному інструменті (баян, акордеон) – це цінний актив, який може збагатити життя людини незліченними способами: від покращення когнітивних здібностей до сприяння емоційному виразу. Навички гри на музичних інструментах мають велике значення у різних професіях та галузях. В індустрії розваг кваліфіковані музиканти мають великий попит для живих виступів, записів та саундтреків. Створення музики багато в чому залежить від людей, які вміло грають на інструментах, сприяючи створенню захоплюючих композицій. Більше того, музична терапія використовує силу музики та інструментів для прискорення одужання, зниження стресу та покращення загального самопочуття. Опанування цієї навички не тільки відчиняє двері для кар'єрних можливостей, але також дозволяє людям спілкуватися з іншими на більш глибокому рівні та виражати себе через музику [2].

Практичне застосування гри на музичному інструменті (баян, акордеон) різноманітне та

Тест «Big Five» допоможе визначити так звану «велику п'ятірку» особистих якостей (доброзичливість, схильність до стресу, запальність, тривожність і навіть сумлінність)

Тест MMPI-2 дозволяє визначати тип характеру, стиль поведінки та спілкування та діагностувати здатність до адаптації та приховані психічні відхилення, оцінювати професійну придатність, вивчати емоційний стан тощо

Моделі братів Дрейфусів (модель отримання студентами умінь за допомогою формального навчання і практики. Модель припускає що студент проходить крізь п'ять різних етапів: новачок, просунутий початківець, компетентний, досвідчений, експерт)

Рис. 1. Тести на визначення своїх сильних та слабких сторін

охоплює широкий спектр професій та сценаріїв. У виконавському мистецтві музиканти демонструють свої таланти у вигляді сольних виступів, виступів оркестрів, гуртів та ансамблів. У сфері освіти викладачі музики надихають та навчають учнів, допомагаючи їм розвинути пристрасть до музики на все життя. В індустрії звукозапису сесійні музиканти співпрацюють із артистами та продюсерами для створення захоплюючих треків. Крім того, музичні терапевти використовують інструменти для полегшення лікування та вираження емоцій у медичних закладах. Ці приклади демонструють, як навички гри на музичних інструментах можуть застосовуватись у різних професійних контекстах, демонструючи їх універсальність та актуальність.

Soft skills – навички, які людина розвиває протягом життя. Як правило, вони пов'язані з комунікацією в суспільстві та особистісним зростанням. Прикладами таких здібностей є відповідальність, дисциплінованість, лідерство, вирішення проблем, критичне мислення, терпіння, робота у команді [3].

Один з основних soft skills, які потрібно розвивати у студентів, і що раніше, тим краще. Правильне мовлення включає кілька компонентів: уміння логічно та послідовно формулювати свої думки, відсутність дефектів дикції, правильне звуковидобування, діафрагмальне дихання. уміння контролювати гучність та темп мовлення, координація слуху та голосу.

Таким чином, наявність навичок спілкування робить студентів більш бажаними та конкурентоспроможними на ринку праці та підвищує ймовірність успіху на будь-якій посаді.

Процес навчання гри на музичному інструменті (баян, акордеон) тісно пов'язаний з розвитком різноманітних пізнавальних навичок. У свою чергу,

ці когнітивні навички перетворюються на кращі оцінки та загальну академічну успішність.

Зокрема, це: *покращене розпізнавання образів* (музика передбачає розуміння та розпізнавання шаблонів у нотах і ритмах, що покращує здатність мозку розпізнавати шаблони в інших предметах, таких як математика та природничі науки), *покращене збереження пам'яті* (необхідність запам'ятовувати гами, акорди та пісні під час музичного навчання допомагає покращити короткочасну та довготривалу пам'ять), *кращі слухові навички* (регулярне заняття музикою покращує здатність розрізняти різні звуки, що може допомогти у вивченні та розумінні мови), *підвищена увага до деталей* (музика вимагає уваги до різних аспектів, таких як висота, темп і динаміка, сприяючи підвищеній увазі до деталей в інших навчальних сферах), *покращує пам'ять і концентрацію*, що є необхідним для покращення академічної успішності [1; 4].

Ось лише кілька прикладів, як розвиток навичок soft skills у майбутніх вчителів засобами гри на музичному інструменті (баян, акордеон) може допомогти студенту досягти успіху:

– *зміцнення робочої пам'яті* (вивчення музики тренує оперативну пам'ять (здатність утримувати інформацію та маніпулювати нею протягом короткого періоду часу), необхідну для таких предметів, як математика та розуміння прочитаного);

– *посилення концентрації* (оволодіння інструментом вимагає цілеспрямованих практичних занять, що, у свою чергу, покращує загальний рівень концентрації дитини в академічних умовах);

– *багатозадачність* (гра на інструменті передбачає одночасне читання музики, дотримання ритму та створення мелодії, тим самим покращує

щуючи навички виконання кількох завдань одночасно);

– *постійна увага* (регулярна практика вимагає тривалих періодів зосередженості, що призводить до кращої концентрації уваги під час навчання в коледжі);

– *підвищує математичні здібності* (музика та математика глибоко переплетені. Завдяки ритму та ритму діти природним чином покращують свої математичні навички); покращує мовні навички (музичне навчання тісно пов'язане з розвитком мови. Студенти вчать інтерпретувати музичну мову, покращуючи свої загальні навички спілкування та лінгвістичні здібності) [5].

Зупинимось на тому, як розвиток навичок *soft skills* у майбутніх вчителів засобами гри на музичному інструменті (баян, акордеон) сприяє дисципліні та плануванню часу.

Вивчення музики охоплює більше, ніж просто набуття музичних навичок; це подорож, яка прищеплює важливі життєві навички, такі як дисципліна та управління часом: *структуровані практичні процедури* (щоб навчитися грі на інструменті, потрібен послідовний і структурований графік тренувань. Дотримання цього режиму сприяє дисциплінованості, рисі, яка є безцінною в академічному середовищі для дотримання термінів і розкладу навчання), *пріоритезація завдань* (студенти-музиканти вчать поєднувати час на тренуваннях з іншими обов'язками, включаючи домашні завдання та позакласні заходи. Це вміння розставляти пріоритети завдань має вирішальне значення не лише в школі, але й у різних аспектах життя, де керування кількома обов'язками є нормою), *ефективне використання часу* (студенти вчать ефективно використовувати свій час під час практичних занять. Ця навичка перетворюється на більшу продуктивність і ефективність у навчанні та інших повсякденних заходах), *довгострокове планування* (підготовка до виступів та іспитів у музичних класах вчить студентів планувати на більш тривалий період. Ця навичка необхідна в академічному житті для виконання проєктів і підготовки до іспитів, і не менш важливою в особистому житті для досягнення довгострокових цілей), *стійкість до викликів* (управління часом часто передбачає вирішення несподіваних проблем і коригування. Навчання ефективно управляти часом перед обличчям таких викликів формує стійкість, якість, яка є корисною для орієнтування в складнощах як академічних занять, так і життя загалом) [2; 4; 5].

Окрім того, розвиток навичок *soft skills* у майбутніх вчителів засобами гри на музичному інструменті (баян, акордеон): *заохочує командну роботу та соціальні навички* (групові заняття та ансамблі пропонують соціальне середовище, де діти вчать працювати разом, розвиваючи важливі навички

командної роботи, важливі для академічних групових проєктів); *покращує самооцінку та впевненість* (виступ в ультрасучасних аудиторіях під час занять допомагає розвинути самооцінку); розвиває наполегливість і стійкість (вивчити інструмент не завжди легко, що означає подолання навчальних труднощів); *підсилює креативність* (музика стимулює творчі здібності, що є необхідним для вирішення проблем у таких предметах, як природничі науки та математика) [5].

Студенти виходять за рамки традиційних занять музики, щоб виховувати глибоку любов до навчання серед них: *пристрасні та кваліфіковані інструктори* (команда складається з професійних музикантів і досвідчених викладачів, які привносять пристрасть і досвід у кожне заняття. Їхній ентузіазм щодо музики та викладання заразливий, надихаючи студентів досліджувати процес навчання та отримувати задоволення від нього), *персоналізований підхід до навчання* (ми розуміємо, що кожен студент унікальний. Тому, викладачі адаптують свої методи навчання відповідно до індивідуальних стилів навчання, допомагаючи студентам відкрити свій власний шлях у музиці та навчанні), *інтерактивні та захоплюючі заняття* (кожне заняття розроблені таким чином, щоб бути інтерактивними та захоплюючими, що робить навчання веселим і захоплюючим. Такий підхід допомагає студентам пов'язувати навчання з позитивним досвідом, заохочуючи їх із завзяттям шукати знання в інших сферах свого життя), *зміцнення впевненості завдяки продуктивності* (впевненість поширюється на інші академічні сфери, оскільки студенти вчать підходити до викликів з позицією «можу зробити») [1; 5; 6].

Отже, початок шляху до нового визначення музичної освіти для майбутніх вчителів спрямовані на досягнення цілей цілісного розвитку.

Для студентів спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради у рамках нашого дослідження ми запропонували застосування моделі Дрейфуса, щоб покращити рівень своїх *soft skills*. Модель припускає що студент проходить крізь п'ять різних етапів: новачок, просунутий початківець, компетентний, досвідчений, експерт. Дрейфуси поділяють кожен із цих етапів навчання на чотири різні аспекти: пригадування, розпізнавання, рішення та усвідомлення [7].

У міру того як людина прогресує в набутті навичок, спосіб, яким вона розпізнає та запам'ятовує значення різних елементів ситуації, в якій вона перебуває (будь то політ на літаку, розмовляє новою мовою чи гра в шахи), а потім робить вибір на основі їх. Але коли вони стають більш досвідченими, емпіричний характер ситуації та саме їхнє усвідомлення також змінюються. Тоді як пілоти-початківці, наприклад, здебільшого стурбовані

Модель Дрейфуса (7)

Рівень навичок / психічна функція	Новачок	Просунутий новачок	Компетентний	Досвідчений	Експерт	Майстер
Пригадування	неситуаційний	ситуаційний	ситуаційний	ситуаційний	ситуаційний	ситуаційний
Розпізнавання	розкладається	розкладається	розкладається	цілісний	цілісний	цілісний
Рішення	аналітичний	аналітичний	аналітичний	аналітичний	Інтуїтивно зрозумілий	Інтуїтивно зрозумілий
Усвідомлення	моніторинг	моніторинг	моніторинг	моніторинг	моніторинг	всмоктується

читанням різних приладів у своїй кабіні, льотні майстри майже не знають про кабінку взагалі; замість цього вони мають досвід польоту. Приналежність моделі Дрейфуса полягає в тому, що вона працює як для жорсткого, так і для м'якого розвитку навичок, що робить її ідеальним доповненням до компетенції будь-якої організації [7].

Впровадивши моделі Дрейфуса в освітній процес, студенти оцінили її десять з десяти. Зокрема, вони зазначали, що точно знали, де вони знаходяться в будь-який момент часу на своєму навчальному шляху, і змогли точно самооцінити себе за базовими показниками з чіткими очікуваннями щодо конкретних навичок та/або вимог до своєї ролі в цілому.

Висновки. Вивчення будь-яких нових навичок – це довгий, складний, але корисний шлях. Розуміння моделі Дрейфуса під час гри на музичному інструменті (баян, акордеон) виступає потужним інструментом для систематичного вдосконалення навичок і прийомів, важливих для роботи. Модель Дрейфуса пропонує цінну інформацію про процес набуття навичок, що робить її застосовною до різних галузей і областей.

Нижче наведемо деякі ключові сфери, де модель може покращити soft skills майбутніх вчителів: *програми навчання та підвищення кваліфікації* (можна використовувати модель Дрейфуса для отримання навичок, щоб розробити ефективний досвід навчання, адаптований до конкретних потреб людей на різних етапах розвитку навичок), *професійний розвиток і просування* (студенти, які прагнуть розвиватися у своїй кар'єрі, можуть використовувати модель Дрейфуса для отримання навичок як дорожню карту для визначення свого поточного рівня навичок і встановлення чітких цілей для просування. Модель визначає кроки, необхідні для переходу від одного етапу до наступного, дозволяючи фахівцям зосередитися на найбільш ефективних стратегіях для вдосконалення), *оцінка та навчання студентів* (викладачі можуть застосовувати модель Дрейфуса, щоб оцінити рівень кваліфікації своїх студентів і визначити сфери, де може знадобитися додаткове навчання або підтримка. Цю інформацію можна використати для розробки ОПП, спрямованих на усунення конкретних прогалин

у навичках, гарантуючи, що здобувачі освіти отримають необхідні ресурси для досягнення успіху у своїх ролях. Це також дуже добре працює з матрицями навичок, які можуть допомогти відстежувати поточні рівні та прогрес), *управління продуктивністю* (можуть служити цінним інструментом для управління продуктивністю, допомагаючи викладачам краще зрозуміти сильні та слабкі сторони членів своєї команди. Це сприяє більш ефективній комунікації та формує культуру постійного вдосконалення).

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язано з цифровою компетентністю майбутніх вчителів під час гри на музичному інструменті (баян, акордеон).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Башкір О. Інтерактивні методи формування soft skills майбутніх фахівців. Наукові інновації та передові технології. 2022. №1(3). С. 216–224. URL: <https://www.academia.edu/> (дата звернення: 18.05.2024).
2. Кочурська І. Педагогічні умови гуманізації професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів у мистецьких навчальних закладах : дис. ...канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 2018. 302 с.
3. Кірдан О., Кірдан О. Формування soft skills здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. 2021. Вип 2(6). С. 152–160. URL: <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/248144> (дата звернення: 12.05.2024).
4. Сосновенко Н., Ткачук І. Розвиток soft skills у студентів коледжів. Професійна освіта. 2019. № 3 (84). С. 16–18.
5. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717748/1/> (дата звернення: 11.05.2024).
6. Hille, Adrian & Schupp, Jürgen (2015). How learning a musical instrument affects the development of skills, *Economics of Education Review*, Elsevier, vol. 44(C), pages 56–82.
7. Stoklosa A. (2016). Tools of cognition: music and the brain. Fisher Digital Publications. 17(12). <https://fisherpub.sjf.edu/ur/vol17/iss1/12/>
8. Penultimate Draft. Please quote the published version in *Teaching and Learning for Adult Skill Acquisition: Applying the Dreyfus & Dreyfus Model in Different Fields*, edited by Elaine Silva Mangiante and Kathy Peno (Information Age Publishing, 2021) <https://www.infoagepub.com/products/Teaching-and-Learning-for-Adult-Skill-A>